

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Інститут «Академія мистецтв імені С.С. Прокоф'єва»
Кафедра мистецтв**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

_____ **М.І. Антоненко**

_____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АРТ-МЕНЕДЖМЕНТ»**

освітній рівень	бакалавр
галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність (спеціалізація)	025 «Музичне мистецтво»
освітня програма	«Музичне мистецтво. Вокал» «Музичне мистецтво. Інструментальне виконавство»
тип дисципліни	обов'язкова

Київ – 2020 рік

Розробники: Зосім О. Л. – доктор мистецтвознавства, професор, професор
кафедри музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри мистецтв

Протокол від 16 жовтня 2020 року № 1/2

Завідувач кафедри мистецтв

Марченко В.В.

Погоджено:
Гарант освітньої програми

(підпис, ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Розподіл годин за навчальним планом		
Кількість кредитів:	3	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	90		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	4	Лекції:	12	-
Семестр:	8	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	2	Семінарські заняття:	10	-
самостійна робота:	6	Самостійна робота:	68	
Форма підсумкового контролю:	залік	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри мистецтв, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою akademart@ukr.net.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Історія і культура України, Філософія музики, Авторське право	Бакалавська робота

Метою курсу «Арт-менеджмент» є знайомство студентів зі сферою арт-індустрії, характерними рисами сучасного українського арт-ринку в контексті світового досвіду управління у сфері мистецтва. Курс спрямований на формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок в сфері арт-менеджменту, які він міг би успішно реалізувати у своїй професійній діяльності

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН 16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
ЗК13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
СК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15

зв'язків.				
СК14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
СК15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
СК16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15
СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	ПРН 16	ПРН 10	ПРН 8	ПРН 15

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Арт-ринок: загальна характеристика, історія виникнення та формування в Європі.

Вступ до дисципліни. Загальна характеристика артринку. Соціо-культурна функція арт-ринку у сучасному світі. Формування арт-ринку та спеціальної арт-менеджерської діяльності у XIX ст., розвиток процесу на протязі століття до сьогодення. Сучасна специфіка, взаємоз'язок з ринковими та маркетинговими інструментами. Залежність від умов ринку. Суб'єкти арт-індустрії. Специфіка діяльності аукціонних домів. Колекціонери / арт-дилери. Куратори, критики, експерти та їх роль в межах сучасного арт-ринку.

Тема 2. Формування стратегії управління в сфері арт-бізнесу.

Розвиток культури в умовах розвитку ринкової економіки. Організаційні структури управління в сфері соціально-культурної сфери. Характеристика арт-менеджменту в рамках соціально-культурної сфери. Стратегія управління в сфері культурних потреб. Формування попиту на продукти культурної діяльності. Комерційні організації в структурах соціально-культурної сфери та їх класифікація. Некомерційні організації та їх класифікація. Особливості організаційних структур управління в некомерційних структурах соціальнокультурної сфери. Благодійні фонди як джерела фінансування діяльності соціально-культурних організацій.

Тема 3. Спеціальні події в сфері арт-бізнесу: види, характеристики, специфіка організації.

Поняття та види спеціальних подій в сфері арт-бізнесу. Їх характеристики та специфіка застосування в умовах арт-ринку. Аукціони, ярмарки, виставки, презентації. Вимоги до підготовки та організації спеціальних подій. Визначення алгоритму створення ефективною події. Формування ідеї. Написання проекту: структура. Пошук партнерів. Пошук фінансування. Підготовка інформації. Пошук зали. Рекламне та інформаційне забезпечення. Технічне забезпечення. Розсилка запрошень. Підготовка та проведення арт-події. Оцінювання результатів. Аналіз публікацій у соціальних мережах.

Тема 4. Арт-ринок в Україні: етапи формування, загальна характеристика, регіональна специфіка.

Арт-менеджмент в Україні: специфічні риси становлення і розвитку в умовах Незалежності. Українські оператори арт-ринку: галереї, аукціонні дома, колекціонери, експерти. Провідні тенденції на антикварному ринку та ринку сучасного мистецтва. Арт-ринок під час кризи. Інвестиції у твори мистецтва. Сьогоднішні умови розвитку арт-ринку. Інтеграція українського арт-ринку до європейського. Вплив європейських тенденцій на розвиток українського арт-ринку.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/л аб.	се м.	с. р.	
Тема 1. Вступ. Арт-ринок: загальна характеристика, історія виникнення та формування в Європі.	2	2		16	
Тема 2. Формування стратегії управління в сфері арт-бізнесу.	4	2		18	
Тема 3. Спеціальні події в сфері арт-бізнесу: види, характеристики, специфіка організації.	2	2		16	
Тема 4. Арт-ринок в Україні: етапи формування, загальна характеристика, регіональна специфіка.	4	4		18	
Залік					
Усього годин	12	10		68	

4. Організація самостійної роботи студентів

Теми семінарських занять

Заняття 1. Початок роботи по підготовці до художньої виставки – власної чи будь-якого художника. Вибір стратегії. Обговорення тематики, пропозицій щодо об'єктів.

- Загальна характеристика арт-ринку.
- Соціокультурна функція арт-ринку у сучасному світі.
- Формування арт-ринку та спеціальної арт-менеджерської діяльності у ХІХ ст., розвиток процесу на протязі століття до сьогодення.
- Сучасна специфіка, взаємозв'язок з ринковими та маркетинговими інструментами. Залежність від умов ринку.
- Суб'єкти арт-індустрії. Специфіка діяльності аукціонних домів.
- Колекціонери / арт-дилери. Куратори, критики, експерти та їх роль в межах сучасного арт-ринку.

Основні поняття теми: арт-ринок, арт-менеджмент, арт-менеджер, артдилер, куратор, експерт.

Заняття 2. Підготувати перелік пунктів, необхідних у стратегії підготовки до власного арт-проекту, які є обов'язковими.

- Загальна характеристика арт-ринку.
- Соціокультурна функція арт-ринку у сучасному світі.
- Формування арт-ринку та спеціальної арт-менеджерської діяльності у XIX ст., розвиток процесу на протязі століття до сьогодення.
- Сучасна специфіка, взаємозв'язок з ринковими та маркетинговими інструментами. Залежність від умов ринку.
- Суб'єкти арт-індустрії. Специфіка діяльності аукціонних домів. Колекціонери / арт-дилери. Куратори, критики, експерти та їх роль в межах сучасного арт-ринку.

Основні поняття теми: комерційні організації в сфері арт-бізнесу, некомерційні організації, благодійні фонди, культурні потреби.

Заняття 3. Вибір та обговорення оптимального формату проведення виставки, враховуючи специфіку виставки та творів.

- Поняття та види спеціальних подій в сфері арт-бізнесу. Їх характеристики та специфіка застосування в умовах арт-ринку.
- Аукціони, ярмарки, виставки, презентації.
- Вимоги до підготовки та організації спеціальних подій. Визначення алгоритму створення ефективної події.

Основні поняття теми: виставка, аукціон, проект, презентація, види аукціонів, благодійний аукціон, аукціоніст, помічники аукціоніста, галерист.

Заняття 4. Обговорення можливих площадок для експонування: пошук інформації, умов експонування, обговорення спеціалізації галерей, вибір оптимальної площадки.

- Арт-менеджмент в Україні: специфічні риси становлення і розвитку в умовах Незалежності.
- Українські оператори арт-ринку: галереї, аукціонні дома, колекціонери, експерти.
- Провідні тенденції на антикварному ринку та ринку сучасного мистецтва.
- Арт-ринок під час кризи. Інвестиції у твори мистецтва.
- Сьогоднішні умови розвитку арт-ринку. Інтеграція українського арт-ринку до європейського. Вплив європейських тенденцій на розвиток українського артринку.

Основні поняття теми: арт-ринок в Україні, арт-менеджмент в Україні, колекціонери, арт-дилери, куратори, критики, експерти, аукціони України.

Питання для самостійного опрацювання

Тема 1.

1. Загальна характеристика арт-ринку.
2. Соціокультурна функція арт-ринку у сучасному світі.
3. Формування арт-ринку та спеціальної арт-менеджерської діяльності у XIX ст., розвиток процесу на протязі століття до сьогодення.
4. Сучасна специфіка, взаємозв'язок з ринковими та маркетинговими інструментами. Залежність від умов ринку.
5. Суб'єкти арт-індустрії. Специфіка діяльності аукціонних домів. Колекціонери / арт-дилери. Куратори, критики, експерти та їх роль в межах сучасного арт-ринку.

Тема 2.

1. Розкрити тему культурних проектів музеїв.
2. Розкрити тему культурних проектів галерей.
3. Підготовка програми культурного заходу музею.
4. Підготовка програми культурного заходу галереї сучасного мистецтва.
5. Аналіз публікацій по темі з викладенням тез.

Тема 3.

1. Поняття та види спеціальних подій в сфері арт-бізнесу. Їх характеристики та специфіка застосування в умовах арт-ринку.

2. Аукціони, ярмарки, виставки, презентації.
3. Вимоги до підготовки та організації спеціальних подій. Визначення алгоритму створення ефективної події.

Тема 4.

1. Арт-менеджмент в Україні: специфічні риси становлення і розвитку в умовах Незалежності.
2. Українські оператори арт-ринку: галереї, аукціонні дома, колекціонери, експерти.
3. Провідні тенденції на антикварному ринку та ринку сучасного мистецтва.
4. Арт-ринок під час кризи. Інвестиції у твори мистецтва.
5. Сьогоденні умови розвитку арт-ринку. Інтеграція українського арт-ринку до європейського. Вплив європейських тенденцій на розвиток українського арт-ринку.

Методи навчання

Презентація, лекції, аудіопрослуховування, дискусія. Методи контролю Усне опитування, контрольні завдання, бліц-опитування, залік.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
А	90 - 100	відмінно	зараховано
В	81-89	добре	
С	71-80		
□	61-70	задовільно	
Е	51-60		
ГХ	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
Г	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

7. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Аванесова Г. А. Культурно-досуговая деятельность : теория и практика организации: учебное пособие для студентов высших учебных заведений по специальности 100103 «Социально-культурный сервис и туризм» [Текст] / Г. А. Аванесова. – М. : Аспект-Пресс, 2006. – 235 с.
2. Макарова Е. А. Теория и технологии арт-менеджмента : науч.-метод. пособие [Текст] / Е. А. Макарова. – Минск : ГУО «Институт культуры Беларуси», 2013. – 131 с.
3. Новикова Г. Н. Технологии арт-менеджмента : Учеб. пособие [Текст] / Г. Н. Новикова – М. : МГУКИ, 2006. – 178 с.

4. Тульчинский Г. Л. Менеджмент специальных событий в сфере культуры / Г. Л. Тульчинский, С. В. Герасимов, Т. Е. Лохина. – М.: Планета музыки, Лань. – 2010. – 384 с.
  5. Тульчинский Г.Л. Менеджмент в сфере культуры / Г. Л. Тульчинский, Е. Л. Шекова. – СПб.-М.-Краснодар: Издательство «Лань», Издательство «Планета музыки». – 2007. – 528 с. Наявний в електронній бібліотеці кафедри: https://drive.google.com/file/d/1UOmNIQQotpc_avdwDQo1UOs6OxeeblZd/view?usp=sharing
  6. Федотова Н. Г. Менеджмент в сфере культуры: учеб. пособие [Текст]/ Н. Г. Федотова : НовГУ им. Ярослава Мудрого. – Великий Новгород, 2015. – 282 с
- Допоміжна
1. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль [Текст] / Г. Гагоорт ; пер. Б. Шумилович. – Л. : Літопис. – 2008. – 360 с.
  2. Зайцева К. В. Менеджмент в сфере культуры : [Учеб. пособие] / К. В. Зайцева, В. В. Дорофиев. – Х. : Основа. – 1999. – 129 с.
  3. Колбер Ф. Маркетинг культуры и искусства / Ф. Колбер, Ж. Нантель, Дж. Д. Рич. – СПб. : Арт-Пресс: Издатель А. И. Васин. – 2004. – 256 с.
  4. Тульчинский Г. Л. Менеджмент специальных событий в сфере культуры / Г. Л. Тульчинский, С. В. Герасимов, Т. Е. Лохина. – М.: Планета музыки, Лань. - 2010. – 384 с.
  5. Тульчинский Г.Л. Менеджмент в сфере культуры / Г. Л. Тульчинский, Е. Л. Шекова. – СПб.-М.-Краснодар: Издательство «Лань», Издательство «Планета музыки». – 2007. – 528 с.
  6. Автономов Ю. Взгляд на искусство через призму экономической теории / Юрий Автономов // Неприкосновенный запас. – 2003. – Вып. 6 (32). – С. 23 – 32.
  7. Артемьева Т. В. Фандрейзинг. Привлечение средств на проекты и программы в сфере культуры и образования / Т.В. Артемьева, Г.Л. Тульчинский. – СПб.: Лань, 2010. – 288 с.: ил.
  8. Бенаму-Юэ Ж. Цена искусства / Жюдит Бенаму-Юэ. – М. : Артмедиа Групп, 2008. – 192 с.
  9. Галерейный бизнес. Российский и зарубежный опыт: как покупать и продавать искусство / під ред. В.А. Бабкова. – М. : Арт-менеджер, 2010. – 418 с.
  10. Галуцкий Г. М. Основы финансов и финансирование культурной деятельности / Г. М. Галуцкий. – М. : Ассоц. экономики, науки и техники в сфере культуры, информ. и досуга. – 1996. – 223 с.
  11. Голубець О. Львів: регіональні проблеми мистецького середовища / Орест Голубець // Сучасне мистецтво : зб. Ін-ту пробл. сучас. мистец. Акад. мис-в України. – К., 2004. – Вип. 1. – С. 86 – 91.
  12. Гройс Б. Апология рынка / Борис Гройс // Декоративное искусство СССР. – 1991. – № 2. – С. 15.
  13. Гройс Б. Язык денег / Борис Гройс // Художественный журнал. – М., 2003. – № 47. – С. 13 – 17.
  14. Денисов Б.А. Арт рынок: общие черты и генезис / Б.А. Денисов // Маркетинг. – 1998. – № 3. – С. 104 – 110.
  15. Денисов Б.А. К экономическим критериям ценности произведений изобразительного искусства / Б.А. Денисов // Рос. экон. журн. – М., 1996. – № 4. – С. 105 – 109.
  16. Драгичевич–Шешич М., Стойкович Б. Культура: менеджмент, анимация, маркетинг/ М. Драгичевич – Шешич, Б. Стойкович. – Новосибирск: Издательский дом «Тигра», 2000. – 227 с.
  17. Кольбер Ф. Арт-менеджмент наука третьего тысячелетия / Ф. Кольбер, I. Эввар // Артменеджер. – 2002. – № 3. – С. 3 – 6.
  18. Мелихова, Е. Л. Художественная галерея: торговля искусством? / Е.Л. Мелихова // Социологические исследования. - 2000. - № 4. - С. 125-127.
  19. Островська-Люта О., Грабська А. Куратор: вільна професія для тих, кому до

тридцяти / Островська-Люта О., Грабська А. // Голос України. – 2012. – 25 квіт.

20. Переверзев М.П. Менеджмент в сфере культуры и искусства: учебное пособие / М. П. Переверзев, Т. В. Косцов ; [под ред. М. П. Переверзева]. - М. : ИНФРА-М, 2007. – 189 с.

21. Сидор-Гібелинда О. Українці на венеційській бієнале: сто років присутності / Олег Сидор-Гібелинда. – К. : Наш час, 2008. – 306 с.

22. Сухоліт Н. Сучасний український арт-ринок: моделі відносин / Н. Сухоліт // Українське мистецтво. – 2004. – № 3. – С. 34-43

23. Художественный рынок: вопросы теории, истории, методологии / А. В. Карпов [и др.]; науч. ред. Т. Е. Шехтер. - СПб. : СПбГУП, 2004. – 228 с.

24. Щеглова О. Художнє життя Києва 2000 – 2005 рр. / О. Щеглова // Художня культура. Актуальні проблеми : наук. вісник. – К. : ХІМДЖЕСТ, 2007. – Вип. 4. – С. 201 – 208.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
4. <http://ostriv.in.ua/> – Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;
5. <http://www.gumer.info/> – Библиотека Гумер – гуманитарные науки